

Mojmírovčan

Časopis obce Mojmírovce

NĚPREDÁJNÉ - ROČNÍK XXVII. - ČÍSLO 9
SEPTEMBER 2021

- Príhovor
- Pozvánka
- Zaznamenali sme v obci
- » RuNa - Rudo a Naty
- Zaznamenali sme
- » Výlet do Komárna a Štúrova
- » Memorál Františka Ernholda
- » Sedembolestná Panna Mária
- » Fytosanitárne spektrum
- Mojmirovské záhrady
- » Chryzantémy a ich pestovanie
- » Výročná členská schôdza ZO SZZ
- Regionálne múzeum
- » Čriepky z histórie vinohradníckej tradície v našom regióne
- Zo života škôl
- » Detský letný tábor 2021
- » Spoločný cieľ
- Inzercia

Titulka:
V družstevnej vinici
 Foto:
 PD Mojmirovce

Zrnko múdrosti:
 Smiech je slnko,
 ktoré zaháňa zimu z tváre.
 Victor Hugo

**Mojou obcou sú
 MOJMIROVCE**

Vážení čitatelia,

ani sme sa nenazdali a už tu máme koniec letných prázdnin a s ním spojený začiatok nového školského roka.

Ten posledný bol náročný ako pre žiakov, tak aj pre ich rodičov. Žiaci si museli zvyknúť na nový systém dištančnej výučby, ktorý nebol ideálny, a dal poriadne zabrať nielen im. Taktiež mali čo robiť pedagógovia s podstatne náročnejšou prípravou na vyučovanie a i záťaž na rodičov bola nadštandardná. Aj napriek zvýšeným nárokom na prípravu a realizáciu vyučovania nedosahuje táto forma výučby rovnakú kvalitu, ako keď sa deti učia novým veciam priamo v škole, v prítomnosti pedagóga a hlavne svojich spolužiakov. Dúfajme, že situácia v tomto školskom roku umožní, aby deti trávili viac času v školských laviciach ako doma pred počítačom. Aby platilo staré známe, deti sú naša budúcnosť, je potrebné myslieť na ich kvalitné vzdelanie a dobrú výchovu.

V mene redakčnej rady prajem všetkým žiakom a študentom veľa úspechov v novom školskom roku, ich rodičom mnoho trpezlivosti a našim čitateľom príjemné čítanie.

Ing. Tomáš Poledník,
 predseda redakčnej rady

POZVÁNKY

* Pozývame vás na výstavu **kútnych plachiet a výšiviek** zo slovenských regiónov, ktorá sa bude konať **12. septembra 2021** (nedeľa) o 17.00 hod. v priestoroch **Kúria-stará pošta** na Námestí sv. Ladislava v Mojmirovciach. Zároveň budú predstavené publikácie autorky výstavy p. Pet'kovej, ktoré si môžete zakúpiť. Hudobný hosť: Musicantica Slovaca.

* Pozývame vás na uvedenie najnovšej knihy autora Roberta Žilika **Cesta do vinohradov - vo vinohradoch a pri víne v Strednej Nitre a Dolnej Žitave**. Súčasťou podujatia je ochutnávka hrozna, muštu, vína, terkelice, vínovice, pagáčov, pazd'ernákov, cetínskych laškov, výstava fotografií s tematikou viticulture, piesne a slovo o víne a pri víne (Musicantica Slovaca), prezentácia vín regionálnych vinárov. Termín: **19. september 2021** (nedeľa) o 14.00 hod. v priestoroch **Kúria-stará pošta**, Námestie sv. Ladislava v Mojmirovciach. Vstupné: 2 eurá.

Uzávierka čísla:
 10. deň v mesiaci.
 Adresa na zasielanie príspevkov:
 mojmirovcan@mojmirovce.sk

Mojmirovčan
 - mesačník obce Mojmirovce
 Vydáva: Obec Mojmirovce
 Námestie sv. Ladislava 931/7
 951 15 Mojmirovce
 IČO: 00308269
 Telefón: 037/7798268
 e-mail:
 starosta@mojmirovce.sk

Zostavila redakčná rada:
 predseda
 Ing. Tomáš Poledník
 členovia:
 Mgr. Lívia Belanová
 Ing. Jaroslav Horváth
 Mgr. Tatiana Ivanová
 Mgr. Dagmar Kiššová
 Mgr. Gertrúda Štrámová
 Tatiana Tóthová
 Registračné číslo časopisu
 Mojmirovčan:
 EV 3260/09
 ISSN 1339 - 0988

Zodpovedný:
 Mgr. Martin Palka
 - starosta obce
 Redakčná rada si vyhradzuje právo krátiť a upravovať príspevky.
 Neuvěřené a nevyžiadané príspevky nevraciamy.
 Časopis je zverejnený v elektronickej verzii (PDF) na webovej stránke obce.

Grafický dizajn, dtp grafika:
 Pavol Deglovič
 PANTER PMD s.r.o Nitra,
 0905 259 609,
 e-mail:
 studio@panter-pmd.sk,
 www.panter-pmd.sk

Cedron klub pozýva na 11. ročník Cedronského behu

Aj tento rok sa organizátori z Občianskeho združenia Cedron klub húževnato pustili do priprav Cedronského behu, ktorý sa uskutoční v nedeľu 19. septembra 2021. Bude sa bežať tradičná Cedronská trať so štartom pri kaštieli v Mojmirovciach, ktorá prevedie bežcov spolu štyrmi obcami regiónu: Mojmirovce – Veľká Dolina – Poľný Kesov a Štefanovičová. Tento výhľad si vychutnajú bežci na dlhšej, 15 km trati. Kto by mal záujem o kratšiu trať, môže si ešte zvoliť 7 km okruh, ktorý vedie z Mojmiroviec na Veľkú Dolinu a späť. Online registrácia je už spustená a bežci sa môžu registrovať vopred a zľahčiť si tak vyzdvihnutie štartového čísla pred podujatím. Registrovať sa bude dať samozrejme aj v deň pretekov v mieste štartu. Z platenia štartovného máme rôzne výnimky a jednou z nich sú aj všetci, ktorí preukážu, že sú obyvateľmi Mojmiroviec.

Každý rok sa snažíme pre bežcov zabezpečiť kvalitný servis, v rámci ktorého môžu počítať s rozcvičkou s kondičným trénerom pred behom, s meraním času čipovou časomierou, s pitným režimom počas behu a s občerstvením po behu. Tento rok sme sa opäť rozhodli ponúknuť bežcom aj možnosť využiť bežeckých vodičov. Dúfame, že budú tou správnou motiváciou pre všetkých, ktorí chcú bežať na maximum. Bežeckí vodiči budú bežcov sprevádzať na 15 km trati a budú bežať v tempách 4:00 min./km, 4:30 min./km a 5:00 min./km.

Samozrejme, že sme nezabudli ani na našich najmenších bežcov. Je pre nich pripravená trať v areáli parku pri kaštieli. Jeden okruh (400 m) pobežia detičky, ktoré majú osem rokov a menej, deväť až dvanásťročné deti budú mať dva okruhy (800 m) a trinásť až pätnásťroční mládežníci si okruh v parku zabehnú trikrát (1200 m). Všetci sa môžu v cieľi tešiť na balíček s občerstvením a traja najlepší aj na medailu, diplom a vecné ceny. V každej detskej kategórii budú zvlášť vyhodnotené dievčatá a chlapci. Staršie ročníky vo veku šestnásť a sedemnásť rokov pobežia 7 km trať v rámci hlavného behu v kategóriách určených pre dorast.

Stalo sa už tradíciou, že tretí septembrový víkend patrí v Mojmirovciach behu, a preto dúfame, že inak to nebude ani v tomto roku a že nám okolnosti a pandemická situácia dovolia, aby sme sa opäť stretli v hojnom počte nielen ako bežci, ale aj ako diváci. Tešíme sa na vás v nedeľu 19. septembra 2021 v Mojmirovciach.

OZ Cedron klub

RuNa - Rudo a Naty

Mojmírovčanov Rudolfa Mladého a Natašu Lelovskú snád' ani predstavovať netreba. Mnohí z vás ale asi netušia, že ich spoločný záujem pre

hubdu a spev obohatil pestrosť ponúkaného hudobného repertoáru v našej obci i regióne.

Dnes vám teda predstavujeme umelecké duo RuNa:

Rudolf „Eifel“ Mladý - spev, 12-strunová gitara; Nataša „Naty“ Lelovská – spev. Spolu majú 103 rokov, ale Rudo má značný náskok. Spolu nacvičujú a spievajú už viac ako tri roky. Začiatok ich spoločného pôsobenia možno zaradiť ku krásnym náhodám, ktorými nás niekedy odmeni osud.

Naty má krásnu rodinku, je milovníčkou prírody a všetkého pekného na svete. Spev považuje za bránu do duše. Rudo je milovník prírody, človek so všestrannými záujmami. Hudobný amatér, zameraný hlavne na folk a tramskú hudbu. Otec krásnej rodiny, šesťnásobný šťastný dedko.

Umelecká dvojica má za sebou úspešné koncerty vo Svätoplukove, Ivanke pri Nitre, Mojmirovciach a Cabaji. Spievajú prevažne folkové skladby, známe aj menej neznáme. Výberom piesní sa snažia pohľadiť srdce poslucháčov, ale aj svoje vlastné. Veria, že hudba a spev sú dar a šťastie.

TT

Foto: archív Rudolf Mladý

ZAZNAMENALI SME

22. ročník Memoriálu Františka Erniholda

7. august patril opäť po roku všetkým nadšencom jazdeckého športu vo westernovom štýle.

Preteky tradične organizujú Občianske združenie EQU-IFARM RANČ v spolupráci s Nitrianskym samosprávnym krajom, ktorému touto cestou vyslovujeme poďakovanie.

Na celodennom športovom podujatí predviedlo 45 jazdeckých dvojíc z takmer desiatky rančov a fariem jedinečnú súhru koňa a človeka. Jazdecké umenie odprezentovali jazdci v drezúrnych disciplínach prácou zo zeme, v

sedle v rýchlostných disciplínach a ukázali rýchlosť a obratnosť so svojimi štvornohými partnermi. Počasie nám prialo, bol pokojný, slnečný deň. A tak aj v tomto náročnom živote čase môžeme s radosťou konštatovať, že Memoriál Františka Erniholda naplnil očakávania súťažiacich, aj di-

vákov. Tešíme sa všetkým, ktorí navštívili Veľkú Dolinu za účelom podporiť športové aktivity, z ktorých sa stala takmer štvrtstoročná tradícia. Víťazom boli odovzdané pamiatkové stuhy, poháre a trofeje.

Naše vrúcne ĎAKUJEME, patrí obci Veľká Dolina: starostovi Vladimírovi Tulipánovi, obci Mojmirovce: starostovi Mgr. Martinovi Palkovi, MS SČK Mojmirovce: Júliusovi Minárikovi, Firme STEPS: Oto Hroba, Železobchod Tóth, Refka – Bitúnok Mojmirovce a MČZ COOP

Jednota Nitra, SD v Mojmirovciach. Ďakujeme aj všetkým dobrovoľníkom za skvelo odvedenú prácu pri organizácii podujatia.

NITRIANSKY
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Mária Erniholdová

Výlet do Komárna a Štúrova

Mesiace júl a august zvykli byť vždy „spes-trené“ výletmi. V tomto roku je všetko inak. Spoločenské organizácie len veľmi opatrne uvažujú o organizovaní výletov alebo zájazdov. Všade straší koronavírus. Napriek tejto situácii sa Jednota dôchodcov v Mojmirovciach rozhodla pripraviť pre svojich členov a záujemcov jednodňový výlet do Komárna a do Štúrova. Prázd-niny sú v plnom prúde a treba niečo vymyslieť aj pre vnúčatá.

Komárno je okresné mesto, ktoré leží na sútoku riek Dunaj a Váh. Patrí medzi najstaršie trvalo obývané lokality Slovenska. V Komárne sme si počas prehliadky pozreli rímskokatolícku Baziliku sv. Ondreja, jednolodovú barokovú

stavbu. V r. 1763 bola poškodená zemetrasením, keďže Komárno leží na tektonickom zlome. Baziliku obnovili v rokoch 1768-71.

Ďalšou zaujímavosťou mesta je Nádvorie Európy, na ktorom je umiestnených viac ako štyridsať budov reprezentujúcich architektúru a stavebné slohy typické pre rôzne európske štáty. Po prehliadke týchto pamätihodností sme sa odviezli do Štúrova, kde nás čakal turistický vláčik. Previezol nás centrom mesta a pokračoval až k Dunaju, kde sme nastúpili na loď. Plavba po Dunaji bola príjemným osviežením výletu. Pochali sme sa pohľadom na Ostrihomskú baziliku, oddýchli si na palube i v podpalubí lode.

Po vystúpení z lode sme sa prešli po štúrovskej pešej zóne, ochutnali miestne špeciality a doplnili chýbajúce „tekutiny“. Unavení, ale plní zážitkov sme sa podvečer spokojní vracali domov.

AS

Sedembolestná Panna Mária Patrónka slovenského národa

Začiatky histórie šaštínskej Sedembolestnej Panny Márie začínajú v roku 1564, kedy bola zhotovená jej socha s mŕtvym Synom v náručí. Sochu Sedembolestnej Matky dala zhotoviť Angela Bakičová zo Šaštína, ktorá sa obrátila na bolestnú Matku s prosbou o pomoc pri rodinných nezhodách s manželom Imrichom Coborom. Po vyprosení pokoja a lásky v rodine dala Angela spolu s manželom zhotoviť sochu Sedembolestnej Panny Márie tak, ako to prisľúbila vo svojej prosbe o pomoc. Socha vyrobená neznámym rezbárom znázorňuje trinásť zastavenie krížovej cesty: Jozef z Arimatie a Nikodém položili mŕtve telo do lona bolestnej Matky. Názov Sedembolestná preto, že sedem mečov vbodnutých do jej srdca vyjadruje sedem zvlášť ťažkých situácií v živote jej Syna, ktoré s ním prežívala. Úcta k Sedembolestnej od nášho trpiaceho národa bola a je prejavom účasti na jej bolestiach. Po zhotovení sochy Sedembolestnej Matky bola táto umiestnená na stĺpe na lúke, vedľa cesty, na mieste, kde došlo k vyhodneniu Angely z koča po hádke s manželom. Neskôr bola socha prenesená do trojhrannej kaplnky z dreva, ktorá bola nahradená murovanou. Táto stojí vedľa baziliky dodnes. Podľa záznamov bola socha Sedembolestnej v trojhrannej kaplnke približne 90 rokov, do roku 1654. Prichádzal k nej stále rastúci počet veriacich zo Šaštína, okolia, z Moravy aj Rakúska. V šesťdesiatych rokoch 17. storočia, počas pustošenia tureckých vojsk, bola socha Sedembolestnej umiestnená v zámočkej ka-

plnke potomkov Imricha Coboru a Angely Bakičovej. Po víťaznej bitke pri Viedni a porazení tureckej invázie sa 12. septembra 1683 socha Sedembolestnej vrátila zo šaštínskeho kaštieľa do trojhrannej kaplnky. Počet pútnikov stále narastal a s ním aj počet mimoriadnych udalostí. Mária sa v Šaštíne začala „zjavovať“ trpiacim veriacim, ktorí za ňou prichádzali s darom viery, milosťami obrátenia a uzdravenia. Bez viery nie je možné uzdravenie.

V šaštínskom archíve baziliky sa nachádza cenný dokument – záznam o činnosti komisie

z 8. októbra 1732, ktorá bola ustanovená na vyšetovanie mimoriadnych uzdravení v Šaštíne. Na základe jej zistení vydal ostrihomský arcibiskup Imrich Esterházi 18. októbra 1732 v Bratislave dekrét oprávňujúci verejne uctievať sochu Sedembolestnej Panny Márie, ktorú v dekréte vyhlásil za milostivú, t.j. takú, pri ktorej si veriaci môžu vyprosiť mimoriadne dary. Preto je hodná úcty a možno k nej putovať. Po roku 1732 pre veľký nárast pútnikov zo Slovenska, Moravy, Čiech, Sliezska a Rakúska sa Šaštín stal významným pútnickým miestom, jedným z najväčších v strednej Európe. O novovzniknuté pútnické miesto v Šaštíne sa začali starať rehoľníci pavlíni, ktorým ho zveril arcibiskup Imrich Esterházi. Jozef Cobor z rodu Coborovcov daroval pavlínom pozemky na vybudovanie chrámu a kláštora. Položením a posvätením základného kameňa 15. júla 1736 ostrihomským arcibiskupom Imrichom Esterházim začali stavebné práce na veľkolepom chráme, ktorý bol svojimi rozmermi akoby predurčený stať sa bazilikou, svätynou pre slovenský národ. Na stavbu chrámu prispela Mária Terézia a jej manžel František Lotrinský, arcibiskup Imrich Esterházi, cirkevní hodnostári i šľachta. No najviac prispievali obyčajní ľudia, veriaci. Oprávnené sa dá povedať, že tehly tohoto mohutného chrámu sú dokladom viery a lásky nášho ľudu k Bohu a nebeskej Matke. Tento obyčajný zbožný ľud putoval do Šaštína aj počas 25-ročného stavania chrámu, a to ročne okolo osemdesiat tisíc pútnikov. Po viac ako dvadsiatich piatich rokoch sa podarilo pavlínom zhruba dokončiť šaštínsky chrám. Ďalších približne 15 rokov bolo treba na jeho úplné dokončenie a výzdobu. 12. augusta 1762 chrám posvätil ostrihomský arcibiskup František Barkóci. 15. augusta 1762 v prítomnosti cisárskeho dvora a dvestotisíc veriacich sa konalo slávnostné prenesenie milostivej sochy Sedembolestnej Matky z kaplnky do nového chrámu, na hlavný oltár. Po úprave oltárneho priestoru bola socha postavená nad svätostánkom, odkiaľ je dobre viditeľná pre početných veriacich v chráme.

Pútnické miesto v Šaštíne potvrdzuje, ako úcta k Sedembolestnej Panne Márii neustále rástla. Pápež Benedikt XIII. v roku 1727 dovolil, aby bola na Slovensku uctievaná ako Patrónka. 23. novembra 1964 povýšil Pavol VI. mariánsku svätynú v Šaštíne na baziliku minor a v roku 1966 vyhlásil Sedembolestnú Pannu Máriu za hlavnú Patrónku Slovenska. Na začiatku 20. storočia určil pápež Pius X. 15. september ako

sviatok Sedembolestnej Panny Márie. Od roku 1993 je 15. september dňom pracovného pokoja Slovenskej republiky. Podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky z 11. júna 1991 bola šaštínska bazilika spolu s kláštorným komplexom pavlínov vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku. V dôvodovej správe čítame: „Kláštorný komplex pavlínov s pútnickým kostolom Panny Márie Sedembolestnej v Šaštíne patri k najvýznamnejším barokovým sakrálnym stavbám na Slovensku. Je dielom architekta F. A. Hillebrandta. Na veľkolepejšej výzdobe sa podieľali vynikajúci umelci J. J. Chamant a J. L. Kracker. Pútnická tradícia trvajúca od roku 1564 mala veľký význam pre duchovné pozdviženie národa a zároveň mala kultúrno-spoločenský dosah presahujúci rámec Slovenska“.

1. júla 1995 prišiel do Šaštína k Sedembolestnej Panne Márii najvznešenejší mariánsky pútnik, teraz už svätý Ján Pavol II. Na svätej omši v šaštínskom areáli sa stretol s vyše štyristotisíc pútnikmi, aby ich posilnil vo viere. V závere svätej omše pápež Ján Pavol II. korunoval milostivú sochu Sedembolestnej Panny Márie a jej Syna korunkami, ktoré požehnal v Ríme Pius IX. v roku 1864 z príležitosti tristoročného jubilea vzniku pútnického miesta v Šaštíne.

V dňoch 12.-15. septembra 2021 príde na pastoračnú návštevu Slovenska pápež František. 15. septembra zavíta do Šaštína, do národnej svätyně, kde bude mať modlitbové stretnutie s biskupmi. Potom bude na otvorenom priestore slúžiť svätú omšu. S radosťou očakávame jeho homíliu a dúfame, že jeho slová pomôžu zjednotiť našu spoločnosť a prinesú do našich srdiec, rodín a spoločnosti pokoj. Prosíme o to našu Sedembolestnú Matku.

Tak ako predtým, tak aj dnes prichádzajú do šaštínskej baziliky pútnici so svojimi modlitbami a nábožnými spevmi. Prichádzajú s vierou a nádejou, že si vyprosia silu umiesť všetky svoje bolesti. Prichádzajú aj s vďakou za vyslyšané prosby. Nad hlavnou bránou baziliky je nápis – prosba pútnikov: „Matka bolestná, poteš nás hriešnikov, čo v teba dúfajú.“ Po celej šírke priečelia baziliky je zlatý nápis: „Sedembolestná Panna Mária, tebe slovenská spieva krajina.“

My, tvoj veriaci ľud, prosíme: „Ty si Mat' dobrotivá, Patrónka ľútostivá, oroduj vždy za náš národ u svojho Syna.“

Magdaléna Luptáková, rod. Líšková
Foto: Ing. Jaroslav Horváth

Čriepky z histórie vinohradníckej tradície v našom regióne

Vzácné písomné zmienky o viniciach z nášho regiónu sa viažu k Nitre a ku Klášturu sv. Hypolita na Zobore, ktorý založili benediktínski mnísi. Benediktínom sa pripisuje vysadenie prvých nitrianskych vinohradov, ktoré slúžili na výrobu omšového vína.

V prvej polovici 13. storočia vinohradnícku výrobu ochromil vpád Mongolov (známy ako tatarský), vtedy sa i vínne pivnice stali útočiskom obyvateľstva pred pustošiacimi nomádmi. Urmín (dnes Mojmirovce) bol už v tých časoch pevnou súčasťou tradície tunajšieho vinohradníckej oblasti. Víno z našich vinohradov sa v minulosti dovážalo aj do hlavného arcibiskupstva v Uhorsku so sídlom v Ostrihome. V 16. a 17. storočí mali na vinohradníctvo a výrobu vína nepriaznivý vplyv vojny s Turkami. Z výskumu Petra Keresteša sa dozvedáme, že urmínske vinice sú písomne doložené koncom 14. storočia a aj ďalšie zaujímavé podrobnosti. V 16. storočí sa tunajšie vinohrady delili na niekoľko hôr. Názvy hôr Ivanská a Ókoš svedčia o tom, že tieto vinohrady siahali po dnešnú ivansko-urmínsku chotárnicu a ich rozloha bola omnoho väčšia ako dnes. V porovnaní s najväčšími vinohradmi v okolí (Nitra, Šintava, Hlohovec) sa urmínske vinohrady oprávnené javili ako najvýznamnejšie centrum vinohradníctva na Ponitří a celom juhozápadnom Slovensku. Urmín sa pravdepodobne riadil pereckým právom podľa staršieho práva mesta Nitra. Vrcholným orgánom vinohradníckej správy bola perecká rada, na ktorej čele bol perecký majster a dvaja až traja prisazní. Volení boli každoročne. Peregovia určovali termíny prác vo vinohradoch, oceňovali vinice a vinohradnícky materiál, organizovali ošetrovanie. Mali právomoc pokutovať záškodníkov vo vinohradoch, hlavne zlodějov. Na požiadanie vydávali písomné svedectvá overené mestskou pečatou. Podľa Pavla Takáča boli v roku 1636 pod názvom Vinice na vinohradoch mestečka Irmel (Vinae in Promontorio Oppidi Irmeliensis) a podľa vlastníka a chotárneho umiestnenia zapísané tieto vinohrady: Urmínske (Urméniovské) vinohrady, Ilésházyovské vinohrady pri Hlbokej ceste, Hunyadyho a Sedliacke

vinohrady, Prvá hora, Predná hora, Prostredná hora, Zadná hora, Nová hora, Veľká hora, Dolná hora Pereš, Novosady, Vinohrad Černá, Medzi vinohrady, Časarovská hora, Pri Novozámockej ceste, Pod vinohrady, Za vinohrady, Nad vinohradmi do Chrašti, Veľký vinohrad, Malý diel, Vinohrad Gaštany, Vinohrad Rošon, Vinohrady Daán, Vinohrady sv. Štefana, Ákoš, Okoš, Hora Veľký Okov, Vinohrady pri vojnovnej hati, Deviatok na Prednej hore, Veľký Deviatok na Prednej hore, Malý deviatok a Veľký deviatok na Prostrednej hore. Urmínske panské vinohrady patrili k najrozľahlejším v Nitrianskej stolici a postupne sa zväčšovali. K zveľďovaniu viníc došlo za panovania osvietenských panovníkov Márie Terézie a jej nástupcu Jozefa II. Rozloha urmínskych vinohradov činila v 18. a 19. storočí 2800 – 3217 kopáčov, pričom polovica patrila Hunyadyovcom, ktorí už koncom 17. storočia skupovali vinohrady a v roku 1747 vlastnili celkom 1200 kopáčov. Z jedného kopáča sa dorobilo jeden a pol suda vína. Pavol Takáč uvádza, že urmínske vinohrady zaberali v rokoch 1780 – 1840 celkom 237 ha.

Vo vinohradoch malo panstvo niekoľko veľkých podzemných vínnych pivníc a prešovní. V roku 1835 sa spomína prešovňa Presshaus. Centrálné vínne pivnice v Urmíne sa nachádzali pod hunyadyovským kaštieľom. Vinná pivnica bola vybudovaná v roku 1721, kedy bola dokončená aj stavba kaštieľa. V roku 1747 tam bolo uskladnené víno pezinské a svätajurské, zoborské, urmínske, jágerské červené, budúnske červené, ivanské, šomodské, dolnopialske, jarocké, želiezovské, siksárdske červené a kršteňanské. Spolu to bolo 1032 okovov a pol okovu vína, čo je približne 55 755 litrov vína. Hunyadyovci vlastnili od konca 17. storočia aj vinohrady v Pezinku a od roku 1727 aj vinohradnícku osadu (Berény) na Balatone. V roku 1733 mali vo vlastníctve okrem Berény ešte 20 osád vrátane Mesztegnyo a Kéthely. V urmínskych panských vinohradoch sa dorábalo víno aj pre panské krémy. Začiatkom 18. storočia boli v Urmíne tri až štyri krémy. V 18. a 19. storočí ich bolo v Urmíne päť.

Na prácu vo vinohradoch si panstvo najímalo

každoročne robotníkov. Išlo o zimné zakopávanie a jarne odkopávanie vinohradu, strihanie viniča a práce súvisiace s ošetrovaním. Gróf Jozef Hunyady (1773 – 1821) priviedol zo zahraničia hospodárskych odborníkov, z ktorých bol pre náš región najvýznamnejším Karol Appel (1773 – 1839). Do Urmína prišiel ako správca majetkov v roku 1797. Nezanedbával ani majetky Hunyadyovcov v Šomodskej župe, hlavne v Kéthely a Mesztegnyo, ktoré boli tiež významnými vinohradníckymi oblasťami. Panstvo Hunyadyovcov zažilo pod jeho spravovaním obdobie rozkvetu.

Vinár Prekop z Urmína

Hájloch - Urmín 70 roky

Začiatkom 19. storočia sa druhy vín na panskom stole rozšírili o vína tokajské a francúzske (burgundské, Champagner, biele aj červené z Bordeaux, odrody Curasevaux a iné). Okrem nich to boli samozrejme vína z domácich vinohradov.

Vinohradníci stavali vinohradnícke domčeky, hájlochy, s pivnicou na víno. Nad pivnicou

boli kuchyňa a izba. Okolo hájlochov býval slivkový sad. Za dobrú úrodu a kvalitné víno ďakovali urmínski vinohradníci sv. Urbanovi. Zlé časy pre vinohradníctvo nastali, keď fyloxéra, voška viničová (Phylloxera vastatrix), škodca zanesený do Európy zo Severnej Ameriky, zamorila koncom 19. storočia všetky vinohrady na Slovensku a začala ničiť vlastnú koreňovú sústavu európskeho viniča. Skazu nepomohli zastaviť ani sírouhlíkové injekcie ku koreňom. V rokoch 1886 – 1896 napadla fyloxéra aj vinohrady v Nitrianskej župe, a to takmer 30 % výmery všetkých vinohradov. Riešením sa stali americké podpníky.

Preš Jána Štefánika z Mojmiroviec 1874

Na prahu 20. storočia krízu vo výrobe vína prehĺbili aj silné mrazy a ďalšia choroba viniča – peronospora. Po vojne sa uskutočnil prechod od individuálneho vinohradníctva k plánovanej veľkoplošnej výsadbe viníc a veľkovýrobe vína. U nás boli prvé tri hektáre družstevných viníc založené po vzniku JRD v roku 1951. O tri roky bolo vyrobené prvé víno v priestore hunyadyovskej pivnice v kaštieľi. 70. roky sa niesli v znamení zániku starých vinohradov, kompenzácií pôvodných vlastníkov a začiatku novej éry tunajšieho vinohradníctva. Zlúčením družstiev JRD Mojmirovce, JRD Veľká Dolina, JRD Poľný Kesov a JRD Štefanovičová vzniklo spoločné JRD Budúcnosť so sídlom v Mojmirovciach, na ktorého činnosť v súčasnosti nadväzuje PD Mojmirovce.

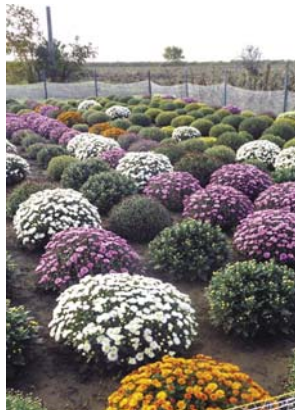
Tatiana Ivanová

Foto: archív Róbert Žilík

Chryzantémy a ich pestovanie

Každé obdobie roka má svoje typické kvety. Obľúbenou voľbou pre tých, ktorí si chcú oživiť svoju jesennú záhradu farbami, sú chryzantémy. Tieto rastliny začínajú kvitnúť až na prelome leta a jesene, keď už väčšina rastlín v záhrade odkvitla, a preto sa stali jedným z najpopulárnejších kvetov vôbec. Je to kvet úcty, a z tohto dôvodu sa u nás pestuje hlavne ako kvet úcty k zosnulým.

Chryzantémy pochádzajú z Číny a s veľkou obľubou ich pestujú aj Japonci, ktorí tento kvet označili ako „Národný kvet Japonska“. Do Európy sa dostali v 17. a 18. storočí.

Pestujú sa vo forme letničky aj ako trvalky. Letničky sú vhodné na pestovanie v kvetináčoch a na rez. Trvalky sú vhodné na pestovanie v záhrade, kde vydržia 3 až 5 rokov, pretože sú mrazuvzdorné.

Pestovaniu chryzantém sa venujem 40 rokov. Prvé poznatky o pestovaní som získal od môjho svokra.

Postupne som sa zdokonaľoval aj študovaním odbornej literatúry. Pestujem chryzantémy kričkové (črepníkové) a na rez. Sadenice si pestujem sám z pôvodných dopestovaných chryzantém. V prípade výpadku nejakej odrody si ich objednávam u špeciálnych pestovateľov zo Slovenska a Maďarska. Na zimu ich uskladňujem v hrobách, zakryté slamou a zeminou. Na jar nové výhonky zrežem a zakoreňujem vo vlastných pareniskách /stimulátorom/. Zo začiatku ich zatieňujem aspoň týždeň, a potom postupne osvetľujem, no

nie priamym slnkom. Mladé zakorenené rastliny vysádzam do črepníkov. Zeminu nakupujem v záhradkárskych obchodoch. Je už upravená, s dostatočným množstvom živín. Asi po troch týždňoch rastliny umiestňujem na stanovište. Najlepšie prosperujú na slnečnom mieste, 6 – 8 hodín osvetlené priamym slnečným svetlom. Kladiem ich na netkanú textíliu do sponu 70x70 cm. Počas vegetácie ich prihnojujem hnojivom NPK, Cereritom, Kristalonom a výživovým hnojivom na listy Harmavitom. Rastliny v priebehu roka polievam kvapkovou závlahou.

Chryzantémy na rez vysádzam do voľnej pôdy, ktorú vopred pripravím hnojivom, aby rastliny dobre prosperovali. Používam hnojivo podobné ako u črepníkových rastlín. Do riadkov ich dávam na vzdialenosť 40 cm, 35 cm za sebou. Tieto chryzantémy sú

oveľa náročnejšie na pestovanie ako črepníkové. Rastlinky po vysadení a dosiahnutí dĺžky 10 – 15 cm treba skrátiť starou známou metódou „uštipovaním“ tak, že rukou uštipnem koniec výhonku nad druhou skupinou listov zhora. Rastlinka vyženie ďalšie výhonky a najčastejšie nechávam 3 výhonky. Počas rastu pravidelne vyštipujem výhonky za každým listom, až do puku, aby boli kvety pevné. Každú rastlinku upevním kolíkom. Tento proces je náročný, vyžaduje si čas a trpezlivosť.

Choroby chryzantém:

Medzi najčastejšie choroby, ktoré postihujú chryzantémy, patria hubovité ochorenia, charakteristické rôznymi škvrkami a povlakmi na listoch a stonkách. Napadnuté listy odstraňujem, aby sa ochorenie nešírilo. Počas daždivého počasia ich ohrozuje septóriová škvrnitosť. Vtedy je nutný opakovaný postrek fungicídnymi prípravkami Aliette a Kuprikol. Tiež ich navštevujú vošky a zelené húsenice, ktoré požierajú hlavne

puky. Vtedy používam postreky Karate a Mospilan.

Rastliny je potrebné častejšie okopávať a čistiť od buriny, pretože im odoberá vlahu a živiny. Kvitnutie závisí od dĺžky dňa. Puky začnú vytvárať, až keď noc trvá aspoň 10 hodín. Koncom septembra, začiatkom októbra rastliny zakrývam fóliou. Jednak preto, aby skôr nakvitali, a aby už rozkvitajúce puky nedostali dažďovú vodu, keďže voda môže spôsobiť zahŕňvanie kvetov. Chryzantémy znesú nízke teploty počas jesene a udržiavajú si kvety svieže s intenzívnymi farbami. Na mráz sú ale veľmi citlivé, čo črepníkovým až

Výročná členská schôdza ZO SZZ

Dňa 16. júla 2021 sa v KD konala výročná členská schôdza ZO SZZ. Pre pandémiu koronavírusu bola presunutá na letné obdobie. Záhradkári sa zišli v nadpolovičnej väčšine 51 členov (zo 71 členov). Schôdzu viedol predseda Ing. Ján Košina.

V Správe o činnosti ZO SZZ za rok 2020 konštatoval, že i napriek obmedzeným podmienkam zhromažďovania sa podarilo splniť pomerne dosť z plánovaných činností ZO. Z niektorých činností spomeniem: V spolupráci s JDS a COOP Jednota sa uskutočnil zájazd na Oravský zámok. Ďalej sa konala kvízová, súťažná a športová práca s mládežou, 4. ročník cyklistiky pre rodičov s deťmi a starých rodičov s vnúčatami. Deväť žiakov ZŠ, ZUŠ a MŠ sa zapojilo do súťaže v maľovaní „Farebná záhrada“. V rámci osláv MDD sa uskutočnil tradičný záhradkársky kvíz pre deti. Z verejnoprospešných aktivít sa 14 členov ZO a niekoľko členov JDS zúčastnilo na dobrovoľníckej pomoci PD Mojmirovce pri

tak nehrozí. Hlavne tmavšie farby sú odolnejšie voči mrazom.

Pestovanie chryzantém je skoro celoročná práca. Prirástli mi k srdcu, pestujem ich s láskou a je to pre mňa oddych a relax. Ich pestovanie ocenia hlavne tí, čo ich pestujú. Konečný efekt pestovania je úžasný: pekný kvet chryzantémy, ktorý vôňou pookreje srdce a pohladí dušu.

Prajem vám veľa zdravia a úspechov pri ich pestovaní.

Silvester Kellner

Zdroj:.

Kniha Chryzantémy a vlastné skúsenosti

zbere hrozna. Členovia ZO v jarných mesiacoch ošetrili ibišteky na obecných priestoroch.

V ďalšom bode programu hospodárka Eva Petrovičová predniesla správu o finančnom hospodárení, so stavom k 31. 12. 2020. Správu o výsledkoch kontroly hospodárenia ZO SZZ za rok 2020 predniesla Gabriela Ligačová, kontrolór ZO. Ďalej bol predložený plán finančného rozpočtu a plán činnosti ZO na rok 2021. V diskusii predseda ZO oboznámil a zároveň vyzval členov k spolupráci, pretože ak to pandemická situácia dovoľí, v dňoch 11. – 13. 9. 2021 by sa mala konať Regionálna výstava ovocia, zeleniny a kvetov, s účasťou záhradkárskych organizácií regiónu Nitra. Náročnosť akcie bude o to väčšia, že bude prebiehať súbežne s našou výstavou.

V závere predseda ZO poďakoval za prácu členom výboru ZO i aktívnym členom členskej základne. Poďakovanie tiež adresoval PD Mojmirovce, JDS a COOP Jednote, Kaštieľu Mojmirovce, Regionálnemu múzeu Mojmirovce a sponzorom za podporu činnosti ZO.

V diskusii vystúpil aj Ing. Peter Schultz, predseda PD Mojmirovce, ktorý poďakoval členom ZO za aktívnu pomoc pri zbere hrozna. Činnosť ZO SZZ v Mojmirovciach ocenil tiež starosta obce, Mgr. Martin Palka.

G.L.

Fytosanitárne spektrum

Drevokazná huba – Ohňovec ovocný (*Phellinus pomaceus*)

Jedná sa o drevokaznú fytopatogénnu hubu, ktorá sa prenáša vzduchom a zachytáva sa na otvorených rezných ranách stromu. Mycelium (výtrusy) huby spôsobujú rozklad (práchnenie stržňa) jadrového dreva. Navonok Ohňovec ovocný vidno ako hnedé okrúhle škvrny, ktoré na kôre rastú. Mycelium je roznášané po celom cievnom systéme stromu a napadnuté konáre aj zarodia, ale počas leta, keď sú zaťažené úrodou, zostávajú krehké a lámu sa. Strom sa bráni tak, že na kmeni vyrastajú nové konáre, ktoré nahrádzajú choré konáre. Postupne však celý strom vysilí, a aj tak vyschne. Ohňovec ovocný je na Slovensku najviac rozšírený na stromoch sliviek, okrajovo jabloní a hrušiek. Najúspešnejšia ochrana ako predísť ochoreniu je natrieť kmene stromov vápnom, do ktorého sa pridá modrá skalica a rozpustený stolársky glej. Ten zabezpečí, že biely náter vydrží na kmeni aj dva roky.

Petriho choroba (*Phaeomoniella chlamydospora*) - ESCA syndróm

Je to ochorenie viníc a sadeníc, ktoré sa na Slovensku objavilo posledných 10 – 25 rokov. Toto ochorenie je rozšírené po celom svete. Spôsobuje postupne hromadné hynutie mladých a produkčných viníc. V priebehu vegetácie, najviac však v júli a auguste, začínajú inak zdravé listy na ťažňoch po okraji blednúť, hnednúť, až úplne uschnú a uschnú aj strapce s hroznom. V podstate uschne celý ker. Petriho choroba je podľa doterajších výskumov zapríčinená súborom negatívnych biotických, abiotických a antropogénnych infekčných tlakov na viniči. V súčasnosti sú najviac postihnuté výsadby do troch rokov. Predpokladá sa, že imunitný systém viniča je počas vegetácie súborom patogénov tak oslabený,

že drevokazná huba má ideálne podmienky, aby sa rozvinula na celej sadenici.

Kde hľadať príčiny vzniku choroby? Je ich veľa, no spomeniem aspoň tie základné:

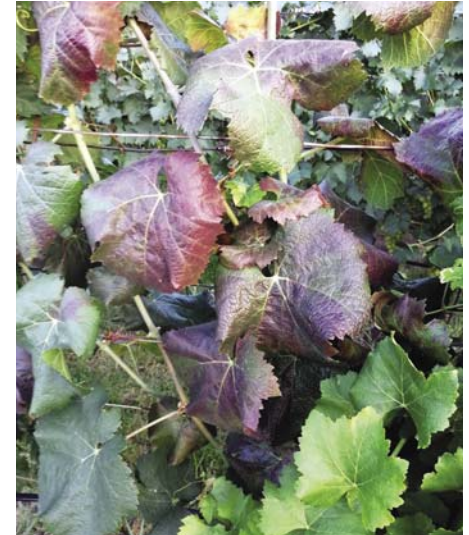
1. Dodávateľ sadeníc – podľa zistení je značná časť sadbového materiálu vysádzaná už infikovaná.
2. Antropogénne a prírodné podmienky:
  - nedostatočná agrotechnika,
  - globálne klimatické zmeny majú výrazný negatívny vplyv na rozširovanie Petriho choroby,
  - kolísanie teplôt, dlhodobé sucho, následne vysoký úhrn zrážok a vysoké UV žiarenie > 4,5.
3. Podľa najnovšieho výskumu aj nedostatok mikroelementov sa podpisuje, zvlášť u produkčných viníc, pod oslabený imunitný systém viniča, ktorý v komplexe už uvedených príčin spôsobuje hynutie celých krov viniča.

Petriho choroba je súbor tzv. ESCA syndrómu predčasného hynutia viniča. Výhodiskom je, že už v laboratóriu sa na kultivačných médiách identifikujú morfológické príznaky choroby (PCH) na prítomnosť patogénnych húb a množiteľský materiál sa zamietne.

Červená spála viniča (*Pseudopeziza tracheiphila*)

Červená spála viniča je hubové ochorenie a názov choroby je odvodený od typických príznakov napadnutia modrých odrôd, kde okraje listov majú červené škvrny. V strede listov sú zelené ostrovčeky. Na listoch bielych odrôd sú škvrny svetlé, svetlozelené a postupne žltnú, zväčšujú sa, nekrotizujú a zosychajú. Zasiahané sú predovšetkým staršie listy, ktoré postupne zosychajú a predčasne opadávajú, takže postihnutý ker vidno už z diaľky. Choroba sa šíri predovšetkým pohlavne vytvorenými askospórmi, ktoré sú zdrojom infekcie na opadnutých listoch pod viničom. Na jar sa červená spála vyvíja na zvyškoch starých listov, rastúce askospóry sú v priebehu výdatných dažďov vymršťované z vreciek a uchytávajú sa na listoch. Zachytená spála preniká do listu a postupne parazituje. Huba osídľuje cievnú zväzku, ktoré upcháva. Zasiahané časti sú nedostatočne zásobované živinami a fotosyntéza je minimálna, čo sa prejavuje zmenou farby listov. Napadnutý ker bez listov má nekvalitné strapce hrozna. Najviac sa infekcia šíri na zanedbaných

viniciach, ktoré majú nedostatok živín.

Záverom možno konštatovať, že ochorenie ovocných drevín a viníc hubovými chorobami a virózami výrazne narastá. Posledný výskum vo Francúzsku ukázal, že do vzniku ochorenia môže byť zapojených až 84 rôznych druhov patogénov z deviatich samostatných rodov. Počet patogénov však stále stúpa a pri rôznych kombináciách ohrozuje zdravotný stav ovocných sádov a viníc, čo spôsobuje veľké národohospodárske škody.

Ing. Kamil Slíž, CSc.

Detský letný tábor 2021

Tohtoročný detský letný tábor, ktorý sa tematicky venoval námorníctvu, je za nami. Stretol sa so skvelou odozvou, z čoho sa neskutočne tešíme, a zároveň veríme, že v nás ešte dlho zostane veľa pozitívnych dojmov.

Začali sme vo štvrtok, 1. 7. 2021. Počas „konikového dňa“ sme navštívili jeden z najkrajších westernových rančov v našom okolí, EQUIFARM RANČ Veľká Dolina. Pri drevenej bráničke nás privítala vždy usmiata teta Marika a dobrostredný ujo Ivo. Od prvej chvíle sme sa na ranči cítili ako doma. Usadili sme sa do tieňa košatých stromov a nasledovala „zoznamovačka so zvieratkami“. Jazdili sme na koníkoch, skúsili sme česanie a zapletanie hrivy, dotýkali sme sa ich a čistili sme im srsť. S pomocou trénerov sme ich krmili, a dokonca aj sprchovali. Dá sa povedať, že po chvíľke sme sa po ranči pohybovali suverénne, ako pravi „gazdovia“. Tajným prevkapaním dňa bolo maľovanie na tvár. Šikovná Renáta Bosáková postupne namaľovala deťom na tvár drobné umelecké dielka – krásny „suvénir“, s ktorým sa deti pochválili aj doma.

Druhý táborový deň sme začali tvorivo. Naším cieľom bolo vytvorenie zaujímavej a netradičnej dekorácie k námorníckej téme. Deti tvorili, strihali, maľovali rybku a morské príšerky rôznych veľkostí a farieb. Využili sme zaujímavé materiály a techniky. Výsledok bol a je skutočne nádherný a dekorácia nám teraz zdobí vstup do školy. Poobede nás prišla navštíviť Tereška Benčíková so svojim psíkom Benym. Beny dokázal na povel vyskočiť Tereške na chrbát, zvládol spraviť stojku o stenu a prebehol viacero pripravených prekážok (agility prekážkovú dráhu). Beny je spoločenský pes a po všetkých náročných výkonoch si s radosťou užíval detské pohladenia a aj deti boli rozžiarené a šťastné. Tereška, zo srdca ďakujeme za zaujímavý zážitok.

Tretí táborový deň sme začali veselou námorníckou rozcvičkou. Zatancovali sme si na melódiu pesničky Uja Luba Piráti. Potom sme sa pustili do práce a vytvorili sme si námornícke čelenky s farebnými penovými morskými koníkmi, rybičkami a hviezdami. Po obede sme si dopriali oddych v príjemnom tieni stromov, debatovali sme, hrali karty a kreslili vodný svet na fóliu natiahnutú medzi stromami.

Štvrtý deň v tábore bol zameraný na zábavu. Naše pozvanie bez zaváhania prijal Notový Danny, skromný, vždy usmiaty a pozitívne naladený priateľ všetkých detí. Danny si pre naše deti pripravil veľmi milé prevkapanie: zložil pre táborčatá novú námornícku pieseň, ktorú sme si na koncerte spoločne zaspievali. Spev, tanec a úprimný detský smiech sa ozývali široko – ďaleko.

V piaty deň sme šli na výlet do Bratislavy, plaviť sa loďou ako pravi námorníci. Hlavným cieľom dňa bola totiž plavba loďou po Dunaji, v smere Bratislava – Devín. Uživali sme si krásne výhľady na Staré mesto, videli sme mnohé symboly Bratislavy, dýchali svieži vzduch a počas plavby nás sprevádzal neopakovateľný pocit voľnosti. Boli sme skrátka ako pravi námorníci. Naše ďalšie kroky v ten deň smerovali i do Zoologickej záhrady v Bratislave. S deťmi sme navštívili viaceré pavilóny, napríklad pavilón primátov, či šeliem, kde sme videli leopardy, jaguáre, tigre a levy. Obdivovali sme medvede, šimpanzy, nosorožce, antilopy, zebry aj žirafy.

Posledný deň tábora sme prispôbovali počasiu. Keďže sa ráno na chvíľu husto rozpršalo, pustili sme deťom tematickú rozprávku, Pieseň mora. Deti, ktoré nechceli pozerieť, si kreslili a hrali sa s legom. Vonku na ihrisku a pieskovisku sme tvorili z piesku hrad a morské príšerky.

Poobede nás naše kroky zaviedli na strelnicu v Mojmirovciach. Poľovnícka spoločnosť Bažant – Mojmirovce, pod vedením Ing. Petra Schultza ml., tam pre žiakov letného tábora zorganizovala náučné odpoludnie. Ing. Vladimír Eliáš nám pútavo porozprával o význame a prínose poľovníctva. Dozvedeli sme sa o mnohých streleckých úspechoch členov – poľovníkov – rodákov z Mojmiroviec. Taktiež nám predviedol svoje vynikajúce strelecké zručnosti. Neskôr nám pán Štefan Eliáš, poľovnícky kynológ, so psom plemena pointer predviedol rôzne ukážky. Bolo to veľmi pekné a náučné podujatie, ktoré sa deťom páčilo. Ďakujeme veľmi pekne za pútavé rozprávanie a ochotu podeliť sa s nami o poľovnícke skúsenosti a za šancu nahliadnúť do života poľovníkov.

Detský letný tábor 2021 bol pre všetkých zúčastnených motivujúci a veľmi pozitívny. K našim príjemným pocitom určite prispeli svojou starostlivosťou a chutným jedlom i pani kuchárky, ktorým týmto úprimne ďakujeme.

Katarína Bašková,
Mgr. Monika Poledníková

Spoločný cieľ

V dnešnej dobe nie je núdza o analýzy dopadov pandémie na život človeka. Každý z nás má svoj názor, postoj, skúsenosti. Stručne si pripomeňme vyučovanie Telesnej a športovej výchovy v čase koronavírusu.

Počas obdobia zavretých škôl mali žiaci možnosť cvičiť v domácom prostredí, najčastejšie podľa zadania vyučujúcich, prípadne podľa inštruktážnych videí, avšak v obmedzených podmienkach, s obmedzeným náčiním. Zavreté športoviská a stopka krúžkom, skupinovým športovým aktivitám a stretávaním s kamarátmi mnohých odradili od prirodzenej túžby po pohybe, či športe.

Návrat do škôl bol sprevádzaný ďalšími obmedzeniami v obsahu vzdelávania telesnej výchovy. Spočiatku bolo niekoľko mesiacov povolené vyučovanie predmetu iba na 1. stupni ZŠ, učiteľ mal podľa nariadení voliť cvičenia s odstupmi a bez kontaktu medzi žiakmi, a cvičenia nesmeli byť realizované v telocvični. Učitelia preto väč-

šinou volili alternatívne riešenie pohybu formou prechádzok (pokiaľ tomu počasie prišlo). Dlhá sa však akoby pozabudlo na vzdelávanie žiakov vyšších ročníkov (5. - 9.). U nich bola akákoľvek pohybová aktivita (s výnimkou prechádzok) pozastavená. Každý pohyb je fajn, rešpektujeme zmysel rekreačnej TSV, avšak pri tejto aktivite sa dá sotva venovať špecifickým kondičným a koordináčnym schopnostiam detí, čo sa samozrejme musí odzrkadliť v ich rozvoji. U viacerých žiakov sa po návrate do škôl objavila nadváha. S veľkou pravdepodobnosťou je to dôsledok nesprávnych stravovacích návykov, no i „vynúteného“ zníženia pohybovej aktivity. Žatva tejto negatívnej kombinácie nás, žiaľ, ešte len čaká.

Týmto príspevkom by sme radi apelovali najmä na vás, milí rodičia. Nežiaduce dopady reštriktívnych opatrení v rámci boja s pandemiou sa dajú ako tak zvrátiť tým, že deti budeme v školách, no najmä doma, motivovať k zdravému životnému štýlu a podporovať ich prirodzenú túžbu po pohybe. Je veľmi pozitívne vidieť, ako sa v mnohých rodinách formujú prvé postoje a návyky k pohybu.

Úloha rodiny je v tomto smere jedinečná a nenahraditeľná najmä v prípade, ak sa prostredie vzdelávania vplyvom nepriaznivého vývoja premiestni opäť len do virtuálneho sveta. Máme predsa spoločný cieľ, a tým je vychovať zdravú generáciu, ktorá bude mať chuť na seba vytrvalo pracovať, bude podávať dobré výkony a zvládne prekonávať prekážky života!

PaedDr. A. Slížová, Mgr. P. Slíž

STARÉ ČASOPISY

ROHÁČ, KAMARÁT,
FILM a DIVADLO, KINO,
ELEKTRÓN, AUTO-MOTO ...
výkup 0905 259 609

mail: pd@panter-pmd.sk

Autoškola PANTER

JAZDÍME BEZPEČNE!

Čo je prioritou praktickej jazdy?

„Naučiť vás rozvahe, rozhodnosti, predvídavosti a ohľaduplnosti v cestnej premávke. Ukázať vám plynulosť, ktorá prináša to najdôležitejšie - vašu bezpečnosť.“

Jednoducho, vštepiť vám správny spôsob jazdy.“

INFOLINKA: 0905 554 888

MANUÁL & AUTOMAT

Pavol Deglovíč
majiteľ
a inštruktor AŠ PANTER

Výcvik žiadateľov o vodičské oprávnenie sk. B a B96

Prihlásiť sa môžete DENNE od 10.00 - 17.30 hod

Autoškola PANTER Golianova 83 Nitra - Čermáň